

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELNIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 3. sz.

A Szanatorium kérdéséhez.

A József kir. Herceg Szanatorium Egyesület ez évi június hó 4-én új alapszabályt alkotott, kimondván abban, hogy *vidékenként* több szanatoriumot létesít. Így nevezetesen a pártolás arányai szerint, *tíz éven* belül terve a felvidéken, a dunántulon, a *délvidéken* és Erdély részen szanatoriumot létesíteni.

A most épülő gyulai szanatoriummal pénzügyi téren kevés törődése van, mert ennek építési tőkéje jóformán együtt van s a mije még hiányzik, azt az alap maga magától felnöveli. Nyilvánvaló tehát, hogy a szabadkaiaknak nem szabad a kérdést olyan szemüvegen nézni, mintha a társadalomhoz intézett kérő szó tisztán, egyedül a Gyulán létesítendő szanatoriumért lenne; mert ellenkezőleg, ez az emberbaráti akció országos jellegű szokatlanul nagyarányú érdeklődést támasztott és nem vérmes az a remény, hogy az egyesület kitűzött programját megvalósítani képes lesz.

Csak egy esetben láthat törekvése félsikert, ha már akciója kezdetén partikuláris törekvések célja iránt bizalmatlanságot, az áldozatkész szívek elkedvetlenedését és azoknak megbénítását idéznék elő, akik az első hívó szóra az emberbaráti szép cél mellé állottak és sikereért oly önzetlenül fáradoznak.

Azt hiszem, hogy dr. Novák József ur eme felvilágosítás után más véleménnyel lesz ügyünk iránt és tudomásul veszi, hogy a midőn a szabadkai jó szívek a József kir. Herceg Szanatorium Egyesület céljait gyámolítják, segítik, egyáltalában nem vágták el utját, hogy az ott létesíteni kívánt szanatorium felne álltassék.

Kérem mindazokat, a kik az emberbaráti mozgalom iránt érdeklődnek, hogy ez igénytelen felvilágosítás után új buzgalom-

mal lássanak a tagok gyűjtéséhez.

Az Isten áldása kísérje lép-teiket!

Verner László

a József kir. Herceg Szanatorium Egyesület irodaigazgatója.

Latinovich főispán nyilatkozata. Zombor város Latinovich Pál főispán elnöke alatt tegnap közgyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy a kormány intő szövegét iratárba helyezik és az önkéntes adókat nem szolgáltatják be. Latinovich főispán egy interpellációra kijelentette, hogy tagja a szabadelvű pártnak, de ha szükségesnek tartja, esetleg kilép. Esküjéhez hiven mindig a törvényességet és alkotmányosságot tartja szem előtt s ha alkotmány- és törvényellenes dolgot kívánnak tőle, úgy elhagyja állását.

Csendőrség Szabadkán.

A törvényhatósági bizottság közgyűlésén kimondta, hogy Szabadkán a közbiztonsági szolgálatot csendőrökkel óhajtja teljesíteni, s felhatalmazta a tanácsot, hogy e célból lépjen érintkezésbe az illetékes hatóságokkal. Megirtuk, hogy szombaton Koszka csendőr ezredes már itt is volt Szabadkán, s ez ügyben Biró Károly dr. polgármesterrel és Szalay Mátyás főkapitánnyal meg is kezdte a tárgyalásokat, melyek valószínűleg eredményre is fognak vezetni.

Megjegyezzük, hogy téves az a hír, mintha a közbiztonsági szolgálat kifogástalan teljesítéséhez 200 csendőrre volna szükség. Igaz azonban az, hogy a közbiztonsági szolgálatot a csendőrség veszi át, akkor Szabadka költségvetése a rendőri kiadásoknál körülbelül 8000 korona évi megtakarítást fog felmutatni.

Az úgyról szóló részletes értesülésünk a következő:

A létszám.

Rendőrségünk létszáma ma a belterületén 103 ember és a külterületi csendőrség 34 embere.

Ha a csendőrség átveszi a közbiztonsági szolgálatot, akkor a belterületen csak 81 csendőr fogja azt végezni, a külterületen megmarad a mai létszám. Megkellene azonban tartani 30 rendőrt oly szolgálatok teljesítésére, amelyet a csendőrség nem végezhet. Így a színházi rendőrség abból kerülne, ők foganatosítanak a rendőrségi kézbesítéseket és a városházán a rendőri teendőket.

Lenne tehát a jövőben a közbiztonsági szolgálatot teljesítő csendőr-

ségi és rendőrség létszáma a következő: a belterületen 81, a külterületen 34 csendőr és 30 rendőr a belterületen, összesen 145 ember. Ma a belterületen 103 rendőr, a külterületen 34 csendőr, összesen tehát 137 ember végzi ezt a szolgálatot. A létszám-szaporulat tehát csak 8 ember.

Már pedig, ha rendőrségünk megmarad, a mai közbiztonsági viszonyok között legalább is még 30 új rendőrre lenne szükség és még akkor sem lennének azok a jó közbiztonsági viszonyaink, mint lesznek a csendőrség behozatalával.

Itt jegyezzük meg, hogy a mostani rendőrök közül a csendőrség átveszi azokat, akik még nincsenek 40 évesek, írni, olvasni tudnak, tekintet nélkül arra, nősek-e, vagy nem.

A rendőri kiadások.

A csendőrség a belterületen 96.000 koronát kér évenként. Ehhez számítva a külterületi csendőrség költségeit, az összes költségek 140.000 koronára ragnának. A különbség tehát a mostani és az új kiadások között 50.000 korona, ennyivel kerülne látszólag többre a csendőrség.

Ismeretes azonban, hogy az állam 25%-ókat mindig megtérít ezen költségből, s megtérítene a külterületi csendőrök költségeiből is, ha ex-lex nem volna. De számítsunk csak 20%-ót ez 28.000 korona. A csendőrség fizetne a mostani putri kaszárnyáért, ahova a kaszárnyáját helyezné 6000 kor. évi bért. Ez a kaszárnya mostani jövedelmével szemben 5000 korona bevételi többlet a városra. Számítva azt, hogy rendőrségünket legalább is 18 emberrel kellene szaporítani, ami 11.000 koronára több kiadást jelent, akkor a csendőrség behozatalával beállandó többletből már 44.000 korona vonandó le. Számítva azt, hogy rendőrségünk mostani fizetését a legközelebb amugy is emelni kell, legalább is 25%-al, ami ismét 11.000 koronát jelent, így már a csendőrség behozatalával 5000 koronát takarítottunk meg, amely összeg csak emelkedik azon másik kaszárnya bérletével, amelyet a csendőrség a belterületen is tartani fog.

És ezen felül megtakarítja a város 85 rendőr nyugdíját. Hogy mily óriási összeg ez, azt kiemelni nem kell. Világos tehát, hogy anyagilag a csendőrség behozatalát a városra nézve új jövedelmi forrásnak tekintetnénk.

A közbiztonsági előnyök.

A csendőrség behozatalával megszűnnének a mostani közbiztonsági

mizériák. A belterületen állandóan 20 csendőr állna őrt, s éjjel 10 pár őrző végzné a szolgálatot. A külső körüli kaszárnyában 61 csendőr állomásoznék. Szóval egyetlen egy pontja sem volna a városnak, amely őrizetlenül maradna. Oly előny ez, amiről a mai kétségbeejtő viszonyok között fogalmunk sincs.

Azt hisszük, hogy a törvényhatósági bizottság elvi határozatát meghozta, mérlegelte ezen közbiztonsági előnyöket, s így azokat ismétlenül fölösleges.

Megjegyzendő végül, hogy ez idő szerint 44 város kért csendőröket, s így Szabadkának sietni kell, ha a kifogástalan közbiztonsági szolgálatot magának biztosítani akarja.

Szabadka fogyasztási adója.

Ma foglalkozott a tanács Antunovics Andor pénzügyi tanácsos referádája alapján azzal, mit tevő legyen az esedékessé vált 28.000 koronára rugó bor- és husfogyasztási adóval: vajjon beszállítsák-e az adóhivatalba, vagy tekintettel a nemzeti küzdelemre, ne szállítsák be.

A bor- és husfogyasztási adót nem lehet azon közadók közé sorozni, melyekre a törvényhatósági bizottság határozata vonatkozik. Nem lehet azért, mert erre költségvetési fedezet van, s mint megváltási összeggel, a város szerződésileg tartozik azzal az állammal. Nem tekinthető tehát adónak, hanem egyszerű házipénztári tartozásnak.

A fizetésnek nemcsak a megtagadása, hanem az elmaradása is nagy károkat okozhat a városnak, amennyiben ezen esetben az állam a szerződés értelmében azonnal megvonhatja a megváltás jogát s a várost nemcsak a hátralékos részletért pörölheti be, hanem ellene ezenkívül kártérítési keresetet is indíthat.

Nagy károkat okozna a fizetés megtagadása a polgároknak is. Ezek elesnének a várossal megkötött kiegyezés révén nekik biztosított kedvezményektől, mert az állam, felbontva a várossal kötött szerződést, maga hajtaná be a 6%-os, esetleg még magasabb fogyasztási adót is.

A tanács ezeknek mérlegelése után kimondta, hogy a bor- és husfogyasztási adó esedékes részletét befizeti az adóhivatalba. Bizony aligha akad Szabadkán adózó polgár, aki szívesen venné, ha visszaállna a régi állapot s fináncok járnának a pincéikbe bort mérni, s ezt még meg is fizetnének maguknak óriási nagy pénzzel.

Weitzenfeld Márczell

kender, kötél, zsinog zsák, ponyva és lópokróc raktára

Telefon szám 190. SZABADKA Kovács-utca 294.

Gabona zsák 4 nyüstös 30, len zsák 40 krtól. Borszűrő zsák. és Vizmentes rostáló ponyvák négyzetméterenként 40 krtól.

Kötélárak, u. m.: istrán, kötőfék, rudallo kötelek stb. a legolcsóbb árban, csakis I. kenderből legjobb mihőségben

Tennis pályák teljes berendezése 100 K.

Függő ágy (hengematte) 3 korona — Halászháló, tornaszerek a legolcsóbb árban. Lótakaró hálók 10 koronától kezdve. Lópokrócok gyári raktára

A helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 25.

A lapokban megjelent nyilatkozatok nagy tömkelege foglalkoztatta ma a politikai világot. Élénk feltűnést keltett Lukács miniszternek a jövő kilátásairól tett nyilatkozata, mely szerint a király vagy megadja a magyar vezényszót, vagy lemond, vagy jön az abszolútizmus.

Tisza István mai cikkéről, amelyben kijelöli a szabadelvű párt követendő magatartását, egy szélbali képviselő így nyilatkozott:

Tisza eddigi cikkei közül ez a mai a legfontosabb. Ha csakugyan az lesz a szabadelvű párt programja, akkor — sajnos — nagyon is félek, hogy a geszti vezérnek sikerül rekonstruálnia a már végleg elbukottnak tekintett szabadelvű pártot.

Egyébként ma már a fővárosba érkeztek a vezérőrbizottság által kiküldött albizottság-tagjai, akik holnap este tartanak ülést.

Justh Gyula, a képviselőház elnöke tegnap este érkezett Karlsbadból Budapestre s már ma megjelent a képviselőházban.

Politikai körökben elterjedt hírek szerint Vészi József, aki június 22-én lépett ki a szabadelvű pártból, a legközelebbi napokban belép az újpártba.

HIREK TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szombaton délután 3-tól 5-ig. Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Július 30. A szabadkai vas- és fém munkásoknak cimbalomversenynek egybekötött táncvigalma a városligetben.

Augusztus 6. A szabadkai kath. legényegylet házi mulatsága saját helyiségében.

Országos vásár. Ujvidéken augusztus 12. 13. 14-dikén.

Szeptember 2. A szabadkai kör műkedvelő előadása a Kossuth szobor alapjára.

Szeptember 8. 9. 10. A VII. országos iparegyesületi gyűlés Szabadkán.

A Vojnich család ünnepe.

Vojnich Máté, helyettes polgármester családjának ma öröm ünnepe van. A helyettes polgármester fiát Dezsőt, ma szentelték föl Insbruckban áldozárrá.

Az ambíciózus fiatal ember középiskolai tanulmányainak befejezése után Budapesten a jogot végezte el, majd jogi tanulmányainak befejeztével a papi pályára lépett s theologiai tanulmányait az insbrucki egyetemen végezte. Ma lett áldozárrá, a melchisedek rendje szerinti pappá. Az egyház örülhet, hogy egy oly ambícióval és képességgel teli férfit számíthat tagjai közé.

Az első misét Budapesten, a Jezsuiták Mária-utcai templomában, augusztus hó másodikán mutatja be a Mindenhatónak, mikorra édes atyja és anyja is Budapestre utaznak, hogy az ünnepélyes szentmisén jelen legyenek.

A bunyevácok is osztoznak a helyettes polgármester és családjának örömeiben. Egy gazdag bunyevác család művésziesen díszes áldozó kelyhet készített ezen alkalomból. A kelyhet egy kisebb küldöttség viszi föl Budapestre, s ott a primicia alkalmából adják át az új áldozárnak.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Lipóczy László szabadkai törvényszéki aljegyzőt, jelenlegi alkalmazási helyén, törvényszéki jegyzővé nevezte ki.

— **A tanács és a Bem-szobor.** Ismeretes, hogy Budapesten nagy hangversenyt rendeznek a felállítandó Bem-szobor alap javára. A tanács mai ülésén elhatározta, hogy e hangversenyre, a rendezőségnek hozzáintézett kérelmére, jegyet vesz. A pénzt e célra ki is utalta.

— **Temetés.** Dr. Wiener Salamon holtteste ma délelőtt fél 9 órakor érkezett Szabadkára s a temetés délután fél 5 órakor ment végbe. Az elhunyt tevékeny életéhez méltó volt az impozans részvét, melylyel utolsó útjára elkísérték. A gyászháznál óriási részvevő közönség gyűlt egybe. A szabadkai orvosi kar testületileg vett részt, valamint nagy számban jelentek meg az államvasutak helybeli alkalmazottai s az izr. hitközség előljárósága. A koporsó fölött dr. Singer Bernát főrabbi megható gyászbeszédet tartott. Dr. Blau Géza ügyvéd pedig az izr. hitközség képviselőiben mint az izr. iskolaszék sok éven át buzgó elnökétől vett végbucsut az elköltözöttől. A gyászmenetben amely előtt a rokonok, tisztelők, kartársak és vasuti alkalmazottak koszorúval borított koszorús kocsit haladt, a polgári erények elhunyt mintaképét tisztelők nagy tömege vett részt.

— **Megjöttek a honvédek.** Több mint három hétig tartó meleg napok után tegnap lefújtak a Mélykut és Jánoshalma között végbement ezred-összpontosítási gyakorlatnak. Derék honvédek ma délelőtt érkeztek meg Szabadkára s ma már ismét hangos a laktanya udvara. Most rövid ideig pihennek a legények s augusztus közepe táján ismét utra kelnek, hogy a Lugos környékén megtartandó őszi nagygyakorlatokon vegyék ki részüket a manőverek fátalalmaiból.

— **A bajai posta égése.** A vilámsujtott postaépület leégéséről még a következő részleteket közlik velünk Bajáról. A tüzoltás, dacára minden igyekezetnek, nagy nehézségekbe ütközött volna a vízhiány miatt. De szerencsére segítségül jött az óriási eső, aminek köszönhető, hogy a tüzet lokalizálni lehetett. Mindennek dacára a postaépület és a városi bérház tetőzete teljesen leégett, sőt a csatornán át lement a tűz a levélhordók szobájába is. Ezt azonban szerencsére idejekorán észrevették s így a nagyobb veszedelmet, a belső égést megakadályozták. Közvetlen a a tüzfal alatt állott Pfeiffer Ferenc tüzoltó alparancsnok és dolgozott a mentési munkában. Közben az egyik csövet meg akarta rövidíteni, egyszerre csak óriási robajjal dőlt le az átázott tüzfal és az emeletnyi magasságból lezuhanó törmelék és tégladarabok maguk alá temették az ott buzgólkodó Pfeiffer alparancsnokot. A nyomban ott termelt orvos konstataulta, hogy a szerencsétlen embernek a koponyája háromfelé zúzódott be és mindkét lába combban eltört. Lakására szállították, hol most élet-halál között lebeg az önzetlen, önfeláldozó, derék tüzoltó. Mig odakint nagyban folytak a mentési munkálatok, addig bent a postán zavartalanul bonyolították le a posta forgalmát. A telefon azonban teljesen megrongálódott és vagy nyolc tiznapot vesz igénybe, amíg a forgalmat helyre állítják. Táviratozni is csak a vasuti állomáson lehet, mert a postánál az is megrongálódott.

— **Halálozás.** Szerbográdi Nikolits Ulászló, nyugalmazott m. kir. miniszteri osztálytanácsos, zombori földbirtokos folyó hó 21-én életének 73.

évében Bécsben elhunyt. A holttestét a rokonság Zomborba szállította és ma délelőtt helyezték nagy részvét mellett örök nyugalomra.

— **Csőd.** Az ujvidéki kir. törvényszék ifj. Bobák Márton titeli lakos, pátkóci házáló ellen a csődöt elrendelte. Csődbiztosul Rehák Ferenc törvényszéki bíró, tömeggondnokul dr. Abonyi Lipót titeli, helyettesévé dr. Mayer Oszkár ujvidéki ügyvéd neveztetett ki.

— **Versenylovaglás motorossal.** A palicsi kerékpár pályán vasárnap délután rendkívül érdekes versenylovaglást fog rendezni Texas-Tex a ma bucsuzó cirkus kitűnő mexikói lovasa. Teljes erővel haladó motoros biciklivel fogja a versenyt felvenni, a melyet hat kilométernyi pályán belül el fog hagyni. E párját ritkító vállalkozását váltott lovakon fogja produkálni. Texas-Tex már a legnagyobb világvárosokban is bemutatatta e bravur lovaglást s Berlinben, Grácban, Meránban s legutóbb Budapesten is óriási feltűnést keltett vele. A verseny után egyéb indiai sportjátékokat fognak bemutatni a mexicói csoport tagjai.

— **Bosnyákok véres harca.** Ujvidékről írják: Ujvidéknek rég idők óta érdekes specialitása az utcán buzát áruló bosnyákok. Djafer Hiszman, Száli Achmed és Osmer Médi buzások pár nap előtt a duna-utcai „kenyér és csája sütőjében“ összekaptak és oly parázs verekedést rögtönöztek, hogy rövid pár perc alatt mindhármuk vértől borítva a földön hevert. Rendőrségünk és a kerületi orvosok vették Mohamed fiait gondozás alá. Másnap Haszán Izmail Djafernek szemrehányást tett, amiből újabb, az előző napinál sokkal véresebb csata fejlődött ki, amelyben Djamil Zetyer, Bajzait Ozman és a fentiek is résztvettek. Az obranica (bosnyák kés) csak egy nyeste a bosnyákok tar koponyáit. A rendőrség közbelépésére a beháboru véget ért és ma már Mohamed összevarrott és összekötözött fejű fiai a hegyes Bosznia felé vannak — toloncuton.

— **Átvágta az ütőerét.** Zvékics Malusev Péter sándori lakos ma délelőtt egyik beltéri kocsmahelyiségben nagy dárídót csapott. A boros üvegek táncoltak az asztalon, majd később csak úgy pusztá kézzel csapkodott az üvegek közé, s a mulatság vége az lett, hogy az üvegszilánkok jobb kezének ütőerét vágta át. Alig tudták a mentők a vérzést elállítani.

— **Szeplő, pattanás, foltok** az arcot elcsufítják, azonkívül a nap és szél is nagyon befolyásolja az arcot azért használják hölgyek sőt urak is a hirneves Földes-féle Margit-crémet. E törvényesen védett arckenőcs sem higganyt, sem ólmot nem tartalmaz, a szeplőt, májfoltot, és az arc mindennemű tisztatlanságát pár nap alatt eltávolítja, a ráncokat kisimítja és az arcnak finom, fiatal rózsás színt ad. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél; Földás Kelemen gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerésztárban.

— **Ha jól és olcsón** akarjuk szükségletünket beszerezni, **Cipő, kalap, uri és női divat cikkeiben**, úgy forduljunk a **Versenyáru üzlethez Szabadka, Papucs piac.**

A gyümölcs befőzés titka meg van oldva egy új szerrel. Ezen igen fontos újdonság **Amerikai Gyümölcs Salicyl** néven jön forgalomba amelynek használata által a befőzött gyümölcsök, tiszta átlátszó színüket

is keménységüket éveken keresztül megtartják. Nem drágább, sőt még olcsóbb, a fűszerkereskedésben vásárolt, közönséges és az emberi szervezetre ártalmas salicylsavnál. Minden csomagon az **Amerikai Gyümölcs Salicyl** gyártó részvénytársaság neve és az **Oroszlán** védjegy látható. Kapható 10—20—30 filléres és 1 koronás csomagokban. Vásárlásnál csak **Amerikai Gyümölcs Salicyl** az **Oroszlán** védjeggyel kérjen mindenki. Magyarországi főraktár: **Wachsmann és Vellner** (Zalán Béla utócai) drogua üzletében **Szabadkán, Kossuth-utca**

Innen onnan.

Egy békési ujság érdekes kis történetet beszél el gróf Tisza István utjáról. Az exminiszterelnök a minap Budapestről hazautaztában kevéssel a csabai vonat indulása előtt megjelent a keleti pályaudvaron. Beszálott egy első osztályú közvetlen kocsiba, ahova a hordár utána vitte a málháját. Mivel még a vonat nem indult, a geszti földesur leszállt és szivarozva sétálgatott a perronon. Alig hogy egy-kettőt fordult, egy ragyogó boutonos, elegáns hölgy lépett a nyomába. A finom uri dáma, aki előkelő viselkedésével éppenséggel nem azt árulta el, hogy a kokottok világába, az az hogy félvilágába tartozik, kétszer-háromszor idegesen került Tisza elé, aki gondolatokba merülve éppen nem látszott őt észrevenni. Végre a hölgy bátorságot kapott s az erős kéz tulajdonosához lépett:

— Pardon kegyelmes uram ...

Tisza megdöbbsent.

— Mivel szólhatok?

Az elegáns hölgy most közelebb lépett s zavarodottan szólt:

— Ugy látom kegyelmes ur ...

Ugy látom egyedül utazik ... Kérem kegyelmes uram ... Megengedi, hogy elkísérjem?

Tisza István az erényes család-apák ércebeönteni való példányképe szinte elsápadt. A szeméből haragos villámok pattantak ki, s a keze ökölbe szorult. Visszafojtott rekedt hangon kiáltott:

— Takarodjék!

Haragosan saikon fordult, beszállt a fülkéjébe s becsapta maga után a kupé ajtaját. Az elegáns hölgy fülkehégyéig pirulva, még egy percig ott állt, mintha leszögezték volna, aztán arcát elrejtve, rohant a váróterembe. Tisza pedig végigdől a fülke kanapéján és Gyuláig aludt.

TÁVIRATOK.

A krétai felkelés.

Konstantinápoly, jul. 26. A krétai mohamedánok helyzete az egész szigetben, de különösen Szlinoban és Betimnóban válságos és mind rosszabbra fordul. Nap-nap után előfordul, hogy mohamedánokat mészárolnak le. A felkelők és a kormány a felelőséget kölcsönösen egymásra hárítják miután hiában fordultak már a krétai hatalmakhoz.

Császártalálkozás.

London, július 25. Pétervárról sürgönyzik: A Sarkcsillag és a Hohenzollern jachtoknak előzetes megállapodás szerint egyidejűleg kellett Borgóba megérkezni. A programm úgy szólt, hogy Vilmos császár fog kísé-

retével a cár jachtján megjelenni. A mikor a Sarkcsillag Borgóba érkezett, a Hohenzollern még nem volt ott és minthogy a cár és kísérete éhes volt, a cár jelt adott az ebédelésre. Már az asztalnál ültek, amikor egy tiszt lépett be és jelentette, hogy a Hohenzollern horgonyt vetett. Azonnal megszólalt a zenekar, mely a német nemzeti himnuszot játszotta, a cár felkelt az asztaltól, felsietett a fedélzetre, hol a következő percben megjelent a fedélzeten. Vilmos császár kezét szorította a cárral és mentegőzött késése miatt.

A szultán elleni merénylet.

Konstantinápoly, július 26. A merényletre vonatkozó jelentésekben sok a hibás adat. A szelamlik nem két körfalon belül történik, hanem a Hamidje mecsetben, melyet csak vasrács vesz körül. A robbanás a szemközti lévő szabad téren történt, mely mint kocsiállomás ugyancsak be van kerítve és amelyet a mecset udvarától a Yildiz felé vezető kocsit választ el. A robbanás nem a szultán közelében történt, hanem több mint 100 méternyire. Nem történt két robbanás, nem is dobták a bombát. A robbanást, amint azt bebizonyították, pokolgép okozta. Eddig még mitsem tudnak a merényletről. Csak az egyik súlyosan megsebesültnek elbeszélésére támaszkodnak. — Ez az ember ugyanis azt vallja, hogy a robbanás előtt látta, amint egy ember kosarat tett az egyik kocsira. A két angolról, valamint a többi kombináció alaptalan. A portánál elterjedt az a feltevés sem ér semmit, hogy a merénylet egy polgár. Az a francia jelentés, hogy a merényletet az itt ülésű ifjak török csoportja határozta el, a fantázia szüleménye. A halottak száma valósággal 24. Ezek közt van Beha bey, Szelim herceg nevelője, a szultán két szolgálója. Ezekon nem volt semmiféle külső sértés nyoma, halálukat az ijedség következtében beállott szívszélhűdés okozta. A halottak közt nincsen sem basa, sem magasrangú hivatalnok, sem pedig háremhölgy. Az a híresztelés sem igaz, hogy német turisták eltűntek.

Az orosz forradalom.

Berlin, jul. 26. A Russische Correspondenz jelenti Libauból: Miután a hatóságok a föllázadt matrózokkal nem bírtak, az ezredtől gyalogosokat vezényeltek ki és megparancsolták nekik, hogy lőjjenek és a mellre célozzanak. A katonák hétszer lőttek, de egy matróz sem esett el, mert a katonák a levegőbe lőttek. — A hatóság kérésére erre a katonákat visszavezényelték, nehogy a dolog még rosszabb fordulatot vegyen. A matrózokat később felszólították, hogy adják meg magukat. Ezek nem tettek eleget a felszólításnak.

A belgrádi sztrájk.

Belgrád, jul. 26. A villamos központ munkásainak sztrájkja komoly stádiumba lépett. A munkások a hivatalnokokat, kik a gyárba zárkóztak, kiéheztetéssel akarják a gyár elhagyására bírni. A rendőrség semleges magatartást tanusít. A munkások főkövetelése az, hogy az igazgatóság az elbocsátásokat a szindikátus képviselőjével egyetértésben eszközölje és hogy csak a szindikátushoz tartozó munkásokat szabadjon fel fogadnia. Komoly bonyodalmaktól tartanak, mert a nyomdászok is mozognak.

A háboru.

New-York, július 26. Sato, a béketárgyalásra kiküldött japánok egyike báró Komura nevében a következőképpen nyilatkozott egy hírlapi tudósító előtt: Bizonyosra veszem, hogy a tárgyalás sikeres lesz. A japán meghatalmazottakat a mérséklés fogja vezérelni és nem támasztanak tulságos követeléseket. A hangulat Japánban és Oroszországban kedvez a békének és a békekötés az emberiség érdekében szükséges. A két hadviselő fél 570.000 embert veszített. 370.000 esik ebből Oroszországra. A háboru Japánnak naponként 1 millió dollárjába kerül. A közvélemény ragaszkodik a hadikárpótlás fizetéséhez. Sato még azt is kijelentette, hogy a fegyverszünet megkötése lesz a tárgyalók első lépése. Japán csak nyílt kaput akar Mandzsúországra és békét óhajt, de nem minden áron. Sato végül hangsúlyozta, hogy Anglia és az Egyesült-Államok Japán legjobb barátai.

Berlin, július 26. New-Yorkból jelentik, hogy a béketárgyalások Washingtonban augusztus 5-én kezdődnek.

Hajóösszeütközés.

Oran, jul. 26. Az „Adria“ magyar gőzhajózási társaság „Szapáry“ nevű hajója, amely utban van Algir felé, a hétfőről keddre virradó éjjelen a nagy ködben összeütközött a „Schiafinó“ nevű francia gőzessel. A „Szapáry“ mely könnyebben sérült fedélzetére szállította a francia gőzösnök két matrózból és két utasból álló személyzetét. A „Schiafinó“ elsüllyedt.

SPORT.

Szabadkai Sport Egylet V. nemzetközi versenye. A Sz. S. E. szeptember hó 9. és 10-ik napján az eddigi szerepléséhez méltó nemzetközi versenyeket rendez. A verseny egy a program változatossága mint érdekessége tekintetében a legnagyobb szabásúnak ígérkezik. Lesz több kérekpár szám, motor és automobil kocsis verseny. Azonkívül rövid és távuszás, torna, football sport és az atletikának ugyszólván minden faja. A nagyszámú szép érmek és tiszteletdíjak biztosítják a versenyzők tömeges részvételét. A részletes programot a legközelebbi számunkban hozzuk. A verseny kései határidejének oka az, hogy ugyanakkor lesz itt az országos iparos kongresszus, amely az érdekes versenyek megtekintését programjába vette fel.

TANUGY.

A Magyar Zeneiskola XIX. évi értesítőjéből. A lefolyt iskolai évvel a „Magyar Zeneiskola“ tizenkilencedik évét töltötte be. Ez idő alatt 3381 növendék nyert oktatást, mely körülmény magában véve is bizonyítja arra nézve, hogy a közönség bizalommal van az iskola iránt. Végzett növendékei közül számosan előkelő helyet foglalnak el, mint zenetanítók, karmesterek és énekesek. Hézagpótló missziót teljesít az intézet a magyar zene művelésével is. A „Magyar Zeneiskola“ volt az első, mely kizárólag magyar szerzeményekből összeállított műsorral rendezett hangversenyeket. Az eddig nyilvános hangversenyeken előadott magyar szerzemények száma 972. E mellett a jótékonyságot is oly mértékben gyakorolja, minek nem sok példája akad. Az elmúlt tanévben 93 növendék tandíjkezdésményrészesült, 21 pedig tandíjmentességet élvezett. Az elengedett tandíj 5128 korona összegnek felel meg, a mi

eléggé igazolja a „Magyar Zeneiskola“ áldozat készségét. Az intézet vezetői: Lung György székesfővárosi tanácsnok, elnök és Schnöller Lajos székesfővárosi tanár, igazgató. Tanári kara kiváló magyar zeneművészekből áll, kiknek képessége és tudása általánosan el van ismerve. Rendes tanárok: Armadola Aranka, Faludy Károly, Győző Lajos, Hackl N. Lajos Janetschek István, Manheit Jakab, Rupnik Rezső, Ruzitska György, Schnöller Lajos, Waldmann Albert, Beiratási díj — fűtés és világítási díjjal együtt — 10 korona. Havi tandíj az előkészítő és rendes osztályokban 8 korona, a kiművelési és az énekosztályokban 8 korona. Tájközzetértésként kívánatra ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

REGÉNY CSARNOK.

A fekete boríték.

Németből: **Körmöczy Ernő.** 47

— Izlelje meg e fölséges liqueurt, nem tudom, honnan szedte az a huncut Palmári. Hanem szavamra mondom, hogy felüldíti az ést s s igazi jó kedvet ad!

Hektor kiüritette poharát s csakhamar újra töltött.

— Beszéljük meg tehát a dolgot! — szölt Hektor.

— Helyes — felelte a bankár. Azt hiszem nem mondok újat azzal, ha eszébe hozom, hogy az én hitelem nélkül ön ma egy teljesen tönkrement ember. Mi lesz önből?

— Ki tudja?

— Tudok még egy módot. Egy gazdag házasság.

Hektor föluggott.

— Hagyja el! — kiáltá ökölbe szoritott kezekkel — érdekből házasodni?! Pfüjj!

Medina hörpintett egy kortyot, mig Hektor fenéig üritette a magát.

— No ne vegye oly szigoruan a dolgot! — csitította a bankár. Hisz barátai közül akárhány hasonlóképen cselekedett már!

És hosszú lére eresztve, több esetet mesélt, miközben egyre vizsgálta az ital hatását.

Csakhamar meglátszott Hektor viselkedésén. Valami különös szédülést érzett, de erőt vett magán.

— Talán szemelt már ki valakit? — kérdezte aztán.

— Persze!

— Idős?

— Tizenhat éves.

— Pupos?

— Ellenkezőleg. Szép, ragyogó szépség, okos és kedves. Valóságos angyal.

— A nevét. Vagy nem mondhatja meg még.

— Miért ne? — felelte Medina. Guillemot Irént gondolom.

— Irént? — kiáltá Hektor. De hisz Guillemot sosem egyeznék bele e házasságba.

— Bah! — szölt most Medina. Nincs is arra szükség. Minden rendben van. Irén egy jó adag opiumot vett be s így könnyen megnyerheti őt.

E szavak után Hektor kezébe nyomta a kulcsot.

— Értem, dadogta Hektor, még ma éjjel elmegyek hozzá s reggelre megkapom a papa beleegyezését.

— Es én, toldotta hozzá Medina, kifizetem önnek a százezer frankot. Mindketten felemelkedtek.

— Mikor találkozunk újra? — kérdezte Hektor.

— Holnap egy órakor, felelte Medina. De be kell bizonyítania, hogy Irénnél járt. Az éjjeli szekrényen egy kis üveget fog találni, azt hozza magával.

Hektor nem felet, hirtelen távozott. Mint egy ittas, tántorgott a ház felé, hol a szörnyű összeesküvés áldozata feküdt. Tapogatózva, düllöngve botorkált előre. Egyszerre csak megállt. Valaki épen az ajtót zárta be s feléje tartott.

Rajmund volt, ki most hagyta el Irént. Amint Solonne hívására a beteg szobájába lépett, úgy látszott, hogy Irén épen valami nehéz eszméletlenségből ócsudik fel. Azt hitte, hogy csendesen pihenve fogja találni, mert Solonne úgy jelentette neki, hogy a doktor csillapítószerekkel altatta el. S most egészen más helyzetben találta.

— Hivatott Irén, szölt aztán s odalépett az ágyhoz. Ime, itt vagyok.

Irén kézzsoritással köszönte meg. Arca lángolt, szeme beteges fényben ragyogott s reszketeg, halk hangon susogta:

— Nem hagyott nyugodni a gondolat, hogy ön, akit szeretek, távol van tőlem. Epedve vágytam látni önt.

S amint sovány ujjaival a párna csipkén babrált egy darabig, hirtelen Rajmund karjai közé vetette magát.

— Oh, úgy szégyenlem magam, lihegte csendesen, ne vessen meg! Szánjon inkább!

— De mi lelte önt? — kérde Rajmund.

— Nem, ne maradjon itt tovább! Esztelenség volt tőlem, idekéretni önt. Bocsásson meg s mondja meg Solonnénak, hogy meghalok.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: **A Z A L A P I T Ó K**

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: **62.**

Nyilttér.*)

Nyilt köszönet

dr. Sánta György közkórházi főorvos urnak.

Alulírott már 36 év óta súlyos vesebajban szenvedtem s jelenlegi kezelő orvosaim egybehangzóan operációt hozták javaslatba. A műtétet rajtam **dr. Sánta György** kórházi főorvos ur vitte véghez június 7-én oly sikeresen, hogy július 15-én teljesen meggyógyulva, munkaképessé lettem, amiért is kötelességemnek tartom neki azért, hogy a haláltól megmentett, nyilvánosan köszönetet mondani és reá a jó Isten áldását kérni, hogy még számos betegnek lehessen megváltója.

Teljes tisztelettel
Horváczky Gáspár.

*) E rovat alattiakért nem felelős a Szerk.

25 darab Bácskai Hitelbank

részjegy

a mult évi szelvényekkel együtt a kibocsájtási áron, vagyis darabonként

50 koronáért eladó.

Tulajdonos **Perl Oszkár**

nagykereskedő.

47495/XIV. szám.

Pályázati hirdetés.

Budapest székes főváros közönsége által, boldog emlékezetű József főherceg ur Ö cs. és kir. Fensége honvéd főparancsnokságának 25-ik evfordulója alkalmából, s annak emlékére, a m. kir. honvédség árvái részére, az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül, folyó évi szeptember 1-től, a József fiárvaházban egy hely, az Erzsébet leányárvaházban pedig két hely kerül betöltés alá, melyeknek betöltése céljából, ezennel pályázat hirdettetik.

A József fiárvaházba, valamint az Erzsébet leányárvaházba való fölvetel kellékeikéig igazolandó:

a) az, hogy a felvételt kért gyermek tényleg a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott, vagy tartozó apának törvényes leszármazója;

b) a vagyontalanság;

c) félárvánál (a kik t. i. apátlanok, vagy anyátlanok) az életben levő szülő vagyontalansága;

d) hogy az árva 6-ik életévét már betöltötte és hogy a fiúárva a 10-ik, a leány-árva pedig a 12-ik életévét még tul nem haladta;

e) hogy ép testű és elméjű, a himlőn átesett, vagy ellene sikerrel beoltott.

Az árva kora és a szülők elhalálása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elméleti állapot, a himlőoltás és a vagyontalanság közhatóságilag hitelesített orvosi helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

A kellően felszerelt bélyegtelen kérvények, — melyekben a szülő vagy gyám neve, állása és lakhelye (város, megye, utolsó posta) is fel- emlitendő, **folyó évi augusztus 10-ig** a m. kir. honvédelmi ministerhez nyújtandók be, a honnan Budapest székes főváros hatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József Ágost főherceg ur Ö cs. és kir. Fenségéhez fognak felterjeszteni.

Az alapítványi helyek az 1905/6. tanév kezdetén lesznek betöltendők, s a felvételtől, vagy fel nem vételtől az árvák hozzátartozói, Budapest székes főváros tanácsa által hatósági uton fognak értesíteni.

Budapesten, 1905. évi július 3-án.

Bihar s. k.
honvédelmi minister.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér Legkisebb hirdetés 30 fillér

2000 kor. hozománnyal rendelkező izr. vallású nő, férjhez menni óhajt biztos jövőjű fiatalemberhez, leveleket «H. H.» jelige alatt lapunk kiadóhivatalába kérünk.

Cimbalmozni tanít jutányos feltételek mellett Balázs József cimbalom tanító VI. kör, Kálmán-u. 309. szám.

1 vagy 2 utcai butorozott szoba, esetleg teljes ellátással is, kiadó. Cim a kiadóban.

Kiadó üzlethelyiség. A főtéren igen forgalmas helyen nagy üzlethelyiség kiadó. Cim a kiadóban.

Vesz használt tankönyveket regényeket és zeneműveket az Antikvárium könyvkereskedés Szabadkán szemben a gymnasiummal. A világhírű «Progress» cigaretta hüvely főraktár, Nikotin men es egyiptomi papír 100 hüvely egy doboz csak 9 kr, a legfinomabb egy doboz csak 11 kr. Levélpapír, írószerszámok, Koleson könyvtár havi díja 30 kr egyedül az Antikvárium könyvkereskedésében. Képes levelező lapok nagy választékban csak 1 kr drbja az Antikváriumban.

Varró leányok figyelmébe. Tanuló leányt keresek honvéd ruha elkészítéséhez. Aki már a varrásban jártassággal bír előnyben részesül. Cim Fazekas János férjiszabó VI. kör, Tompa-u.

Főtérhez közel egy nagyobb udvari helyiség, mely alkalmas ipartelepnek kerestetik. Cim a kiadóban.

Vasalónó, ki (a Bányák-közben) gőztűzű mosodát nyitott, ajánlja intézetét. Mosott ruhát is elvállal s ing vasalási díja 12 fillér, 2 gallér 6 fillér. — Kelengye-mosást a legjutányosabban eszközöl. Gardó Klára.

A REKLÁM

Allandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, a jobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos
LEOPOLD GYULA szerkesztő
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körut 54.

ahol kiváló szakértelemmel, od adó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnék hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések
és tervezetek ingyen!

Tiszta és jó csomagolópapír
lapunk nyomdájában
ki'önként is kapható.

Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű

Valódi Növény Essenzia-Fluid

csak „KATONA-féle” „K. A.” védjeggyel!
Ovakodjunk tehát hatás nélküli külföldi utánzatok megrendelésétől és kérjünk határozottan csak egyetlen valódi gyártmányu KATONA-féle igazi Növény Essenzia-Fluidot, mely 12 üveg 4 kor., 1 üveg 40 fillér.

Minden olyan FLUIDOT, melyen nem áll rajta Katona név, vissza kell utasítani, mivel hamisított.

Kapható Budapesten: Török József gyógyszerháza;
Szabadkán: Katona Agoston gyógyszerész Csernovits-utca; Wachsmann Jenő gyógyszerész Széchenyi-tér; Zalán Béla droguistás Kossuth-u; ifj. Hoffmann József gyógyszerháza III. kör Zimonyi-ut.

Megvizsgálva és véleményezve!

Nyomatott a Kiadók Kladek és Hamburger villamerőre berendezett könyvnyomdájában.

Egy nagy pince

az István-utcában, dr. Blum-féle házban, Horovitz gabona-kereskedővel szemben,

azonnal kiadó.

Felvilágosítást nyújt a házmester.

Vadkertben,

állomáshoz 15 percre,

74 holdas birtok,

benne 3 éves 16 holdas szőlőtelep,

kedvező árban eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Kerestetik

a helyi viszonyokkal ismerős

penzbeszedő

és

ügynök

Stern Adolf varrógép üzletébe.

Liniment. Capsici comp.,

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller.

Ezen elismert kitűnő és fájdalomcsillapító hatású készítmény használt háziszert beavatásánál, — a mely minden gyógyszerháza kapható, — mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre.

Eladó birtok.

Tázlár pusztán a Budapest-Zimonyi vonal Sóstói- és Vadkert-Tázlár állomásaitól 5 kilométernyire fekvő Sváb Imre-féle szarvastói

120 magyarholdas birtokomat

eladom, a tóterület 47 hold, melyben 15 hold igen jó nádas van, az egész igen alkalmas haltenyésztésre, a többi szántó és kaszálónak.

Értekezhetni lehet a tulajdonos **Égető Imre** Tázlár postafiók Stoltvadkert.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régiónak bizonyult háziszert, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult készítménynek, csúznál és meghűléseknél bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cég-jelével ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerháza kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerháza, Budapest.

Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi utóhirdetés.

Swajczi himzések
alsóruhák és ágyneműekre.

Nagy választék a minőség és az árban.

Minták visszaküldés kötelezettsége mellett rendelkezésre állanak.

Szállítás franco házhoz.

Y. P. Locher & Co.

St.-Gallen. G. 67. (Swajcz.)

Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű

Valódi Növény Essenzia-Fluid

csak „KATONA-féle” „K. A.” védjeggyel!

Páratlan — nélkülözhetetlen — elérhetlenül megbízható

nagy gyógyhatású házi gyógyszer. Gyorsan gyógyít minden

gyomor rendetlenséget, megszüntet gyomor- és hasgörcsöt

Kitűnő szer minden gyengeségben, étvágytalanságban stb

Gyorsan étvágyat gerjeszt, így a test erőfokozódását — a

test súlyának növekedését idézi elő, az egész idegrendszert

megerősíti. Mint külszer, fényesen bizonyult készítménynek

csúznál, tagszaggatásnál stb.-nél.

Megvizsgálva és véleményezve!